

STERKE LEKDIJK

Jaarsveld – Vreeswijk

Dijkversterking Jaarsveld-Vreeswijk

Het dijkversterkingstraject loopt van de Beatrixsluis in Nieuwegein tot aan het dorp Jaarsveld. Dit beslaat een totale lengte van 13 kilometer. De Lekdijk gaat deels op in het stedelijke gebied bij Vreeswijk en is daarbuiten erg groen. Het project is in 2020 gestart met een inventarisatie van de opgave om de dijk voldoende sterk te maken.

Op weg naar het Voorkeursalternatief

In deze derde nieuwsbrief vertellen we u graag over de laatste stappen die we zetten om in de zomer een Voorkeursalternatief te presenteren. Dat is het plan op hoofdlijnen voor de dijkversterking. In het najaar van 2021 hebben we drie oplossingen uitgewerkt voor de versterking van de Lekdijk. Deze oplossingen zijn ondergebracht onder de noemers 'krachtig behouden', 'natuurlijk versterken' en 'robuust verbeteren'. Op onze [website](#) vindt u de rapporten en een folder met een samenvatting. Hier kunt u alle informatie bekijken over de oplossingen.

Van drie kansrijke oplossingen naar twee kansrijke alternatieven

Bij het zoeken naar goede oplossingen voor een sterke en veilige dijk, verzamelen we steeds meer informatie. We kijken bijvoorbeeld naar de opbouw van de bodem. Zo kunnen we steeds nauwkeuriger berekenen welke maatregelen nodig zijn voor de dijk tussen Vreeswijk en Jaarsveld. Op de volgende pagina leest u hier meer over, in het artikel 'Onderzoek piping'.

Dijkgesprekken

We hebben gesproken met een aantal van u, die direct betrokken zijn bij de dijkversterking. We hebben toen verteld wat u gaat merken van de verschillende oplossingen. Deze gesprekken met u zijn belangrijk bij het kiezen voor één bepaalde oplossing. We blijven graag contact met u houden. Zo weten we wat u vindt van de dijkversterking en horen we wat uw ideeën zijn.

Doel in het vizier houden

Tegelijkertijd moeten we zorgen dat we met de dijkversterking de volgende doelen halen: blijvende veiligheid en verbetering van de omgeving, met aandacht voor nieuwe technieken. Bovendien moet het werk aan de dijk op tijd af zijn en betaalbaar blijven. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe we het gebied kunnen verbeteren, bijvoorbeeld voor recreatiemogelijkheden en natuur. Dit doen we samen met onze gebiedspartners: provincie Utrecht, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de gemeenten Lopik, Nieuwegein en IJsselstein. Hierover leest u ook meer in deze nieuwsbrief.

Concept Voorkeursalternatief

Met al uw ideeën gaan wij samen met deze gebiedspartners aan het werk. Voor de zomervakantie zijn wij klaar met het concept Voorkeursalternatief: het meest optimale plan op hoofdlijnen. Wanneer het Voorkeursalternatief klaar is, delen we dat met u. U kunt dan reageren op dit plan. We zijn benieuwd naar uw reactie!

MARLOES SPRINGER
OMGEVINGSMANAGER JAARSVELD-VREESWIJK
STERKELEKDIJK@HDSR.NL
06 22706104

Wat hebben we afgelopen tijd gedaan?

Werken aan de dijk is werken aan het landschap

In de werkateliers werken we aan het ontwerp voor de dijk met een enthousiaste groep mensen, die bij de Lekdijk betrokken zijn. Zij delen hun kennis over het gebied met ons en vertellen hoe zij denken over de dijkversterking.

Daarnaast werken we veel samen met diverse gebiedspartners. Met hen kijken we, hoe we tegelijk met de dijkversterking de omgeving kunnen verbeteren. Dit noemen we 'meekoppelkansen'. Hierbij kun je denken aan kansen voor meer natuur, betere zichtbaarheid van cultureel erfgoed, recreatiemogelijkheden en (verkeers)veiligheid. Aan deze kansen dragen onze partners bij door tijd en wanneer het kan ook geld te investeren.

Onderzoek drainagestelsel Jaarsveld

De dijk bij het dorp Jaarsveld is een bijzonder gedeelte van de Lekdijk. In de jaren '90 is hier een 'ontlaststelsel' geplaatst. Het doel van dit ondergronds drainagestelsel is om te voorkomen,

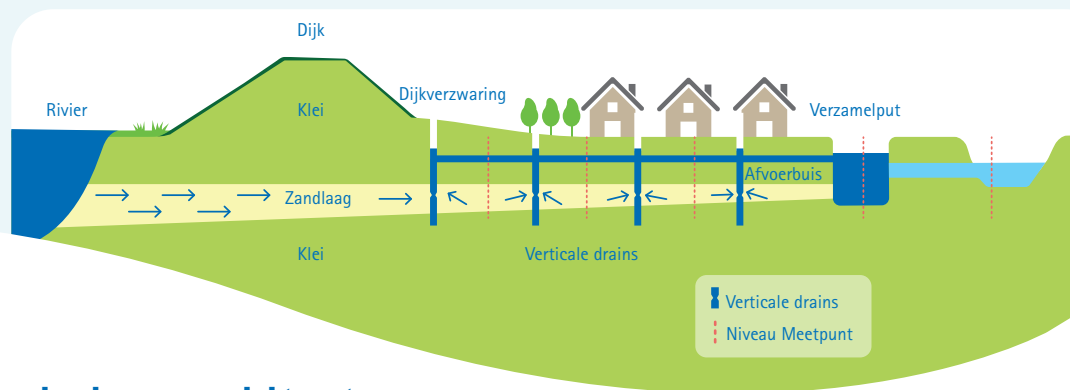
dat de grondwaterstand achter de dijk te hoog wordt bij hoogwater. Het 'ontlaststelsel' was de beste oplossing, vanwege de huizen die daar staan. We onderzoeken nu of deze oplossing ook helpt bij de nu noodzakelijke versterking van de Lekdijk. Door het ontlaststelsel blijft de grond namelijk stevig. Zo voorkomen we problemen als piping en instabiliteit van de dijk. Piping is een andere naam voor water dat onder de dijk doorstroomt en zand meevoert. Dit maakt de dijk kwetsbaar.

In een model hebben we de werking van het stelsel onderzocht. We hebben bekeken of het sterk genoeg is om veel water af te voeren. Door de huidige klimaatveranderingen is er bij hoogwater namelijk meer water af te voeren dan twintig jaar geleden. De onderzoeksresultaten tonen aan dat het ontlaststelsel helpt om de grondwaterstand

laag te houden en piping te voorkomen, maar waarschijnlijk onvoldoende om de stabiliteit van de dijk te kunnen garanderen. Daarom zullen er aanvullende maatregelen op deze plek nodig zijn. Welke maatregelen dit zijn, onderzoeken we verder in de volgende fase.

Onderzoek piping

Voor een aantal plekken is als kansrijke oplossing tegen piping een 'klei-inkassing' bedacht: het plaatsen van extra klei onder het maaiveld buiten de dijk. Uit onderzoek en berekeningen is gebleken dat juist voor deze plekken geen maatregelen meer nodig zijn doordat de samenstelling van de grond nu al de kans op piping verkleint. De tweede kansrijke oplossing 'natuurlijk versterken' komt daarom te vervallen.

Maak kennis met ... Matthijs Willemsen, landschapsarchitect

In onze eerste nieuwsbrief kon u al even kennismaken met Matthijs. Graag vertelt hij in deze nieuwsbrief meer over zichzelf en zijn band met de Lekdijk.

Wat houdt je werk in?

Als landschapsarchitect probeer ik de juiste balans te vinden tussen de waterveiligheidsmaatregelen, de wensen uit de omgeving en de kwaliteiten en mogelijkheden van het landschap. Ik doe dat het liefst door met een ontwerp met nieuwe ideeën te komen. Ook andere projecten inspireren mij.

Wat inspireert je in je werk?

Het gebied zelf, met een grote diversiteit aan landschappen: van stad tot open polder. Ook de ideeën van mensen uit het gebied en de collega's met elk hun eigen achtergrond en meningen. Landschapsarchitectuur bevindt zich op

het snijvlak van kunst en wetenschap, van ingenieurswerk en design. Je daarin begevensamen met de techneuten van het waterschap en advies- en ingenieursbureau WSP- en toch ook dat ongrijpbare van het ontwerpen, is telkens weer een fascinerende zoektocht.

Wat vind je de mooiste plek langs Jaarsveld-Vreeswijk?

Hele moeilijke vraag, want het is misschien wel het meest afwisselende dijktraject van de hele Sterke Lekdijk: het historische Vreeswijk met zijn generaties van sluizen, de natuur van De Horde en de weidsheid van de polders. Het is smullen voor mij als landschapsliefhebber. Als ik dan toch moet kiezen, ga ik voor de kazemat op de kruising van de Lek en het Lekkanaal: een prachtig hooggelegen uitzichtpunt, een beetje versleten, een vrijbuitersplek. Ik hoop dat we er samen met de gemeente Nieuwegein iets nog mooiers van kunnen maken, zonder die vrije sfeer te verliezen.

Wat wil je bereiken binnen het project?

De juiste balans tussen dijkversterking en landschap. Ik hoop dat we, naast een duurzame dijkversterking, ook bijdragen aan het verbeteren van het landschap in een steeds sneller veranderende wereld. Aan de ene kant de verstedelijking van het gebied: de metropoolregio Utrecht met zijn recreatieve druk op het landschap en de mogelijke uitbreiding van IJsselstein. Aan de andere kant de zoektocht naar natuurontwikkeling in de uiterwaarden en ruimte voor de rivier.

Waar houd je je mee bezig, naast je werk aan de Lekdijk?

Mijn grootste passie naast gezin en werk is trompetspelen. Ik ben jazztrompettist en speel in allerlei bands: een heerlijke uitlaatklep en meer dan dat. Door te improviseren en samen te spelen in een band, ga je ook anders kijken naar het samenwerken in een dijkversterkingsproject.

Samenwerken aan natuur in de uiterwaarden

De provincie Utrecht, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer werken samen aan het verbeteren van de riviernatuur en de biodiversiteit in de uiterwaarden. We brengen kennis, expertise en ervaring samen door de afzonderlijke opgaven van de Kaderrichtlijn Water (KRW), het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000 uit te werken in een integraal plan. We onderzoeken in uiterwaard de Horde de mogelijkheid om de

getijdengeul te optimaliseren en uit te breiden, onderzoeken de mogelijkheid om verharde oevers natuurvriendelijker te maken en hoe de tichelputzones en natuurlijke graslanden hersteld en verbeterd kunnen worden. Daarbij houden we rekening met landschap, cultuurhistorie en het beleven van deze uiterwaarden. In deze uitwerking houden we nauw contact met HDSR en de plannen voor de dijkversterking. Na de verkenningsfase

willen we namelijk beide ontwikkelingen meer met elkaar verbinden en we zien nu al veel gedeelde ambities en kansen om die tijdens de planuitwerkingsfase samen uit te werken en er een project van te maken.

Informatiebijeenkomst zomer 2022

In de zomer hebben wij ons Voorkeurs-alternatief klaar. Graag informeren wij u op 7 juli over de keuzes die zijn gemaakt en leggen wij de planuitwerkingsfase uit. Voordat de bijeenkomst plaatsvindt, kunt u de plannen bekijken en hierop reageren.

U ontvangt van ons in juni een uitnodiging voor deze bijeenkomst.

Mijn dijk ... Peter Both

We maken kennis met Peter Both (70 jaar). Hij was werkzaam in de uitgeverijbranche. Peter is nu gepensioneerd en woont in Haastrecht aan rivier De Vlist.

Wandelen over en langs de dijk

Ik woon niet aan de dijk, maar vind wandelen in de uiterwaarden van de Lek een van de fraaiste wandelingen in de Lopikerwaard. De uitzichten, de rivier en de uiterwaarden maken dit tot een uniek stukje Nederland. Persoonlijk vind ik de uiterwaarden bij de scherpe bocht in de Lek – ter hoogte van Uitweg – een van de mooiste plekken. Verder vind ik natuurgebied De Horde bij Jaarsveld prachtig. De Lekdijk is een typisch stuk Nederland, dat weergeeft hoe wij ons tegen het sterk stromende rivierwater hebben beschermd. Het is goed te zien hoe deze dijk een bijzonder landschap tussen de dijk en de rivier heeft gevormd, maar ook achter de dijk met haar weilanden en sloten. In deze landschappen is bijzondere natuur ontstaan met vogels en planten, die je op andere plekken nauwelijks vindt.

Onverhard wandelen

Vraag je mij naar de versterking van de Lekdijk, dan denk ik meteen aan de kansen die dit biedt. Ik ben vanaf de start van het project geïnteresseerd in de dijkversterking. Dit project

heeft grote gevolgen voor de bewoners, de natuur en het landschap rondom de dijk. Gezien mijn belangstelling voor onverhard wandelen, wil ik graag weten welke gevolgen de dijkversterking hiervoor heeft. Ik ben lid van de vereniging TeVoet (TeVoet zet zich in voor 'behoud, verbetering en uitbreiding van onverharde paden, red). Bovendien kan dit project ook weer nieuwe (meekoppel) kansen bieden, waardoor mensen meer van de dijk en het landschap kunnen genieten. Ook is de veiligheid op de dijk de laatste jaren een sterk aandachtspunt geworden. Door meer verkeer en meer verschillende snelheden (vooral van motoren) is het gevaar voor de wandelaar en ook de fietser op de dijk sterk toegenomen. Nog los van de bewoners die daar steeds meer last van krijgen. Hun 'leefbaarheid wordt daardoor aangetast.

Tips voor het projectteam

Voor mij zijn dit de belangrijkste kansen: het verbeteren van de veiligheid op de dijk en het handhaven van de leefbaarheid van de bewoners achter de dijk. Verder kunnen de recreatieve mogelijkheden beter voor wandelen, fietsen en genieten van het bijzondere landschap, de rivier en de natuur erom heen. Tussen Jaarsveld en Vreeswijk bestaan op dit moment geen wandelroutes door de uiterwaarden of door de weilanden achter de dijk. Alleen maar over de smalle dijk zelf.

Tips voor de lezer

De huidige Willige Langerak route van Schoonhoven naar Lopik met daarbij een uitstapje naar het schiereiland De Bol. Dit kan het hele jaar door, want ieder jaargetijde geeft een ander beeld.

Kort nieuws

Grondverwerving

In het najaar van 2022 starten we met de zogenoemde keukentafelgesprekken met grondeigenaren. Die gesprekken starten we pas als bekend is welke grond we nodig hebben voor de uitvoering van de plannen. Wilt u als grondeigenaar niet wachten tot het najaar? Of heeft u al grond die u wilt verkopen?

Meldt u zich dan bij onze coördinator grondverwerving Mike Seelen, via sterkelekdijk@hdsr.nl of 06 11 61 47 70. Voor meer informatie over grondverwerving, verwijzen wij u graag naar onze website: <https://www.hdsr.nl/buurt/sterke-lekdijk/grondverwerving>.

ELS OTTERMAN
Hoogheemraad

Crisoefening Lek(ke) dijk

In de week van 9 tot en met 12 mei houdt het waterschap samen met Defensie een crisisoefening op en rondom de Lekdijk. Medewerkers van het waterschap en militairen van Defensie lopen in verband met deze oefening op 10 en 11 mei over de Lekdijk. Door regelmatig te oefenen, zijn we goed voorbereid op hoogwater en andere situaties rondom waterveiligheid. Aanwonenden rondom de Lekdijk waar de oefening gaat plaatsvinden hebben hierover reeds bericht ontvangen.

De volgende bijeenkomst vindt plaats in juli. We hebben dan veel met u te delen in aanloop naar het plan op hoofdlijnen.

Ik ben blij te zien dat velen van u meedenken over de dijkversterking, tijdens bewonersavonden en werkateliers. Uw inbreng is belangrijk, want uw kennis over het gebied rondom de Lekdijk is onmisbaar. Ik wil u dan ook vragen hier vooral mee door te gaan. Om met ons in gesprek te blijven en uw vragen aan ons te stellen.

Een veilige Lekdijk is meer dan een groot project. Het betekent veiligheid voor ons allen. Samen met onze gebiedspartners willen we hiervan een mooie dijk maken die ons bescherming geeft én waarvan we lang mogen genieten.

Meer dan een project

Het deeltraject Jaarsveld-Vreeswijk komt goed op stoom. We werken hard aan het verzamelen van informatie over de dijkversterking en mogelijke oplossingen. In november vertelden wij u tijdens bewonersavonden over de kansrijke oplossingen. Het was erg fijn u allen daar te ontmoeten. Door u 'live' te spreken komen we veel te weten over wat er bij u leeft en waar u vragen over heeft.

Ons waterschap combineert de dijkversterking van Jaarsveld-Vreeswijk met de uitvoering van de projecten van onderstaande gebiedspartners:

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Deelproject Jaarsveld-Vreeswijk valt onder het project Sterke Lekdijk, dat deel uitmaakt van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Dit is een landelijke aanpak om dijken in heel Nederland veilig te houden en de waterveiligheid van ons land te waarborgen voor nu en in de toekomst.

Contact en meer informatie

Voor meer informatie over het project Culemborgse Veer-Beatrixluis kijkt u op onze website: www.hdsr.nl/buurt/sterke-lekdijk/jaarsveld-vreeswijk/.

Voor vragen over het project kunt u ook mailen naar sterkelekdijk@hdsr.nl of contact opnemen met omgevingsmanager Marloes Springer: 06 2270 6104.

Digitale nieuwsbrief

Meld u zich aan voor de digitale nieuwsbrief! Wij willen u vragen om u aan te melden voor de digitale nieuwsbrief. Op deze manier blijft u automatisch op de hoogte van de ontwikkelingen rond het project Jaarsveld-Vreeswijk. U kunt zich aanmelden via www.hdsr.nl/buurt/sterke-lekdijk/jaarsveld-vreeswijk/.

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postadres: Postbus 550, 3990 GJ Houten

Projectbureau 'Sterke Lekdijk'
www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk
sterkelekdijk@hdsr.nl

